basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

GESKIEDENIS V1

NOVEMBER 2022

PUNTE: 150

TYD: 3 uur

Hierdie vraestel bestaan uit 9 bladsye en 'n addendum van 14 bladsye.

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit AFDELING A en AFDELING B wat op die voorgeskrewe inhoudsraamwerk in die KABV-dokument gebaseer is.

   AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE

   VRAAG 1: DIE KOUE OORLOG: DIE OORSPRONG VAN DIE KOUE OORLOG

   VRAAG 2: ONAFHANKLIKE AFRIKA: GEVALLESTUDIE – ANGOLA

   VRAAG 3: BURGERLIKE VERSET VANAF DIE 1950's TOT DIE 1970's: DIE AMERIKAANSE BURGERREGTEBEWEGING

   AFDELING B: OPSTELVRAE

   VRAAG 4: DIE UITBREIDING VAN DIE KOUE OORLOG: GEVALLESTUDIE – VIËTNAM

   VRAAG 5: ONAFHANKLIKE AFRIKA: GEVALLESTUDIE – DIE KONGO

   VRAAG 6: BURGERLIKE VERSET VANAF DIE 1950's TOT DIE 1970's: DIE SWARTMAGBEWEGING

2. AFDELING A bestaan uit DRIE brongebaseerde vrae. Bronmateriaal wat benodig word om hierdie vrae te beantwoord, kan in die ADDENDUM gevind word.

3. AFDELING B bestaan uit DRIE opstelvrae.

4. Beantwoord DRIE vrae soos volg:

   4.1 Ten minste EEN moet 'n brongebaseerde vraag wees en ten minste EEN moet 'n opstelvraag wees.

   4.2 Die DERDE vraag kan óf 'n brongebaseerde vraag óf 'n opstelvraag wees.

5. Jy word aangeraai om EEN uur per vraag te bestee.

6. In die beantwoording van die vrae moet jy jou kennis, vaardighede en insig gebruik.

7. Jy sal benadeel word deur die blote oorskryf van die bronne as antwoorde.

8. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik word.

9. Skryf netjies en leesbaar.

Kopiereg voorbehou

AFDELING A: BRONGEBASEERDE VRAE

Beantwoord ten minste EEN vraag, maar nie meer as TWEE vrae nie, in hierdie afdeling. Bronmateriaal wat benodig word om hierdie vrae te beantwoord, kan in die ADDENDUM gevind word.

VRAAG 1: HOE HET DIE TRUMAN-LEER VANAF 1947 TOT KOUE OORLOG-SPANNNING TUSSEN DIE VERENIGDE STATE VAN AMERIKA (VSA) EN DIE SOWJETUNIE (USSR) BYGEDRA?

Bestudeer Bron 1A, 1B, 1C en 1D en beantwoord die vrae wat volg.

1.1 Verwys na Bron 1A.

1.1.1 Gee TWEE redes in die bron waarom Truman vasbeslote was om 'n onversetlike houding teenoor die Sowjette in te neem. (2 x 1) (2)

1.1.2 Definieer die konsep *insluiting* in jou eie woorde. (1 x 2) (2)

1.1.3 Verduidelik wat met die stelling, 'Truman het besluit dat dit tyd was dat Amerika die rol van wêreldleier oorneem', in die konteks van die Truman-leer geïmpliseer word. (2 x 2) (4)

1.1.4 Lewer kommentaar op waarom jy dink kommunisme as 'n dreigende 'onkeerbare virus' vir naburige Europese nasies beskou is. (1 x 2) (2)

1.2 Lees Bron 1B.

1.2.1 Noem VIER versoeke in die bron waarvoor Truman by die Kongres magtiging wou kry om Griekeland en Turkye by te staan. (4 x 1) (4)

1.2.2 Verduidelik die konsep *totalitêre regimes* in die konteks van die Truman-leer. (1 x 2) (2)

1.2.3 Wat, dink jy, het Truman bedoel met die stelling, 'Die saad van totalitêre regimes word deur ellende en behoefte gevoed', met betrekking tot die verspreiding van kommunisme na Europa? (1 x 2) (2)

1.2.4 Haal TWEE redes uit die bron aan waarom die Verenigde State van Amerika nie kon wankel (misluk) in hulle ondersteuning van die 'vrye mense van die wêreld' nie. (2 x 1) (2)

1.3 Gebruik Bron 1C.

1.3.1 Verduidelik die boodskappe wat in die spotprent oor die Koue Oorlog-spanning vanaf 1947 tussen die VSA en die Sowjetunie oorgedra word. (2 x 2) (4)

1.3.2 Lewer kommentaar op die beperkings van hierdie bron vir 'n geskiedkundige wat navorsing oor kommunisme doen. (2 x 2) (4)

1.4 Bestudeer Bron 1B en 1C. Verduidelik hoe die bewyse in Bron 1B die inligting in Bron 1C ondersteun met betrekking tot die bystand wat die Verenigde State van Amerika aan Europa gegee het om die verspreiding van kommunisme te stuit (in te sluit). (2 x 2) (4)

1.5 Raadpleeg Bron 1D.

1.5.1 Noem enige TWEE lande in die bron wie se partye in 1947 lede van Kominform was. (2 x 1) (2)

1.5.2 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik waarom die Truman-leer teen die somer van 1947 'n bedreiging vir die Kominform geword het. (1 x 2) (2)

1.5.3 In die konteks van die Koue Oorlog, wie, volgens die Kominform, het die volgende twee vyandige kampe verteenwoordig?

(a) Imperialistiese, antidemokratiese kamp (1 x 2) (2)

(b) Anti-imperialistiese, demokratiese kamp (1 x 2) (2)

1.5.4 Wat, volgens die bron, het 'n hoofartikel in die *Pravda*-koerant met betrekking tot die Kominform bevestig? Gee TWEE antwoorde. (2 x 1) (2)

1.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) om te verduidelik hoe die Truman-leer vanaf 1947 tot Koue Oorlog-spanning tussen die Verenigde State van Amerika en die Sowjetunie bygedra het. (8)
[50]

VRAAG 2: HOE HET DIE STATISTIEK (INLIGTING MET GETALLE GETOON) DEBATTE EN OMSTREDENHEDE OOR DIE UITKOMS VAN DIE SLAG VAN CUITO CUANAVALE (1987–1988) GESKEP?

Bestudeer Bron 2A, 2B, 2C en 2D en beantwoord die vrae wat volg.

2.1 Gebruik Bron 2A.

2.1.1 Wat, volgens die bron, was die TWEE doelwitte van Operasie Modulêr tydens die Slag van Cuito Cuanavale? (2 x 1) (2)

2.1.2 Definieer die term *tussentydse regering* in jou eie woorde. (1 x 2) (2)

2.1.3 Noem TWEE magte in die bron wat by die geveg langs die Lombarivier slaags geraak het. (2 x 1) (2)

2.1.4 Verduidelik die implikasie van die stelling, '… die Angolese het na Cuito Cuanavale teruggetrek en die Suid-Afrikaanse Weermag (SAW) het die rivieroewer beleër', in die konteks van die geveg langs die Lombarivier. (2 x 2) (4)

2.1.5 Waarom, dink jy, het die Angolese regering die Kubane versoek om hulle te help om Cuito Cuanavale te verdedig? (2 x 2) (4)

2.2 Bestudeer Bron 2B.

2.2.1 Identifiseer in die bron die getal tenks wat aan die kant van die volgende verwoes is:

(a) Kuba/FAPLA (1 x 1) (1)

(b) SAW (1 x 1) (1)

2.2.2 Wat stel die getal logistieke voertuie verwoes (389 vir FAPLA en slegs 1 vir die SAW) oor die uitkoms van die Slag van Cuito Cuanavale voor? (1 x 2) (2)

2.2.3 Verduidelik of 'n geskiedkundige hierdie bron moontlik as betroubaar kan beskou wanneer navorsing gedoen word oor die verliese wat deur die Kubaanse/FAPLA- en SAW-magte tydens die Slag van Cuito Cuanavale gely is. (2 x 2) (4)

2.3 Lees Bron 2C.

2.3.1 Haal TWEE redes uit die bron aan wat Vladimir Korolkov gegee het vir verwerping van Generaal Geldenhuys se statistiek oor die verliese wat deur Suid-Afrikaners gely is. (2 x 1) (2)

2.3.2 Gebruik die bron en jou eie kennis en lewer kommentaar op waarom Korolkov oortuig was dat Generaal Geldenhuys die bedreiging van Fidel Castro in die Slag van Cuito Cuanavale geminimaliseer het. (2 x 2) (4)

2.3.3 Verduidelik die term *akkoord* in die konteks van die beëindiging van die Slag van Cuito Cuanavale. (1 x 2) (2)

2.4 Verwys na Bron 2B en 2C. Verduidelik hoe die inligting in Bron 2B verskil van die bewyse in Bron 2C oor verliese wat tydens die Slag van Cuito Cuanavale gely is. (2 x 2) (4)

2.5 Raadpleeg Bron 2D.

2.5.1 Gee enige TWEE argumente in die bron oor die uitkoms van die Slag van Cuito Cuanavale. (2 x 1) (2)

2.5.2 Verduidelik waarom objektiewe waarnemers geglo het dat die Slag van Cuito Cuanavale as 'n taktiese militêre dooiepunt geëindig het. (2 x 2) (4)

2.5.3 Waarom, volgens die bron, het Nelson Mandela Fidel Castro in 1991 tydens sy besoek aan Kuba bedank? (1 x 2) (2)

2.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) om te verduidelik hoe statistiek (inligting met getalle getoon) debatte en omstredenhede oor die uitkoms van die Slag van Cuito Cuanavale (1987–1988) geskep het. (8)

[50]

VRAAG 3: WAT WAS DIE UITDAGINGS WAARVOOR BURGERREGTE-BETOGERS WAT IN MAART 1965 AAN DIE SELMA-NA-MONTGOMERY-OPTOGTE DEELGENEEM HET, TE STAAN GEKOM HET?

Bestudeer Bron 3A, 3B, 3C en 3D en beantwoord die vrae wat volg.

3.1 Verwys na Bron 3A.

3.1.1 Maak 'n lys van DRIE organisasies in die bron wat op 2 Januarie 1965 aan die stemregveldtog in Selma deelgeneem het. (3 x 1) (3)

3.1.2 Definieer die term *stemregveldtog* in jou eie woorde. (1 x 2) (2)

3.1.3 Waarom, dink jy, het slegs twee persent van die plaaslike swartes op die kieserslys in Selma verskyn? (1 x 2) (2)

3.1.4 Noem TWEE leiers in die bron wat op 7 Maart 1965 die optog van Selma na Montgomery gelei het. (2 x 1) (2)

3.1.5 Gebruik die inligting in die bron en jou eie kennis en verduidelik hoe betogers deur die mediadekking van die 'Bloedige Sondag'- ('Bloody Sunday')insident bevoordeel is. (1 x 2) (2)

3.2 Raadpleeg Bron 3B.

3.2.1 Gee TWEE redes in die bron wat Majoor Cloud gegee het vir waarom die optog op 7 Maart 1965 nie kon plaasvind nie. (2 x 1) (2)

3.2.2 Verduidelik die implikasie van die stelling, 'Daar sal geen gepratery wees nie', in die konteks van Majoor Cloud se houding teenoor die aktiviste. (1 x 2) (2)

3.2.3 Lewer kommentaar op waarom jy dink die Staatspolisiemanne afbrekende woorde gebruik het toe hulle die betogers tydens die eerste optog van Selma na Montgomery toegespreek het. (2 x 2) (4)

3.2.4 Noem DRIE effekte in die bron wat die traangas wat deur die Staatspolisiemanne gegooi is, op die optoggangers gehad het. (3 x 1) (3)

3.3 Gebruik Bron 3A en 3B. Verduidelik hoe die bewyse in Bron 3A die inligting in Bron 3B ondersteun oor hoe die Staatspolisiemanne op 7 Maart 1965 die betogers tydens die Selma-na-Montgomery-optog behandel het. (2 x 2) (4)

3.4 Lees Bron 3C.

3.4.1 Waarom, volgens die bron, het die Alabama-koerante die Staatspolisiemanne gekritiseer? (1 x 2) (2)

3.4.2 Verduidelik die konsep *burgerregte* in die konteks van die Selma-na-Montgomery-optog in 1965. (1 x 2) (2)

3.4.3 Lewer kommentaar op die bruikbaarheid van hierdie bron vir 'n geskiedkundige wat die voorbereidings vir die tweede Selma-na-Montgomery-optog op 9 Maart 1965 navors. (2 x 2) (4)

3.5 Bestudeer Bron 3D.

3.5.1 Verduidelik die boodskappe wat deur hierdie foto oorgedra word. (2 x 2) (4)

3.5.2 Waarom sou jy hierdie foto as ikonies (simbolies) met betrekking tot burgerlike verset beskou? (2 x 2) (4)

3.6 Gebruik die inligting in die relevante bronne en jou eie kennis en skryf 'n paragraaf van ongeveer AGT reëls (ongeveer 80 woorde) om te verduidelik wat die uitdagings was waarvoor burgerregtebetogers, wat in Maart 1965 aan die Selma-na-Montgomery-optogte deelgeneem het, te staan gekom het. (8)
[50]

AFDELING B: OPSTELVRAE

Beantwoord ten minste EEN vraag, maar NIE meer as TWEE vrae in hierdie afdeling NIE.

Jou opstel moet ongeveer DRIE bladsye lank wees.

VRAAG 4: DIE UITBREIDING VAN DIE KOUE OORLOG: GEVALLESTUDIE – VIËTNAM

Die Verenigde State van Amerika het die oorlog in Viëtnam (1962 tot 1975) verloor as gevolg van onkonvensionele guerrilla-oorlogvoeringstrategieë en omgewingsfaktore op die slagveld.

Stem jy met die stelling saam? Gebruik relevante bewyse om jou argument te ondersteun. **[50]**

VRAAG 5: ONAFHANKLIKE AFRIKA: GEVALLESTUDIE – DIE KONGO

Bespreek krities die doeltreffendheid van Mobutu Sese Seko se sosio-ekonomiese en politieke beleide met die ontwikkeling van die Kongo na onafhanklikheid van Belgiese koloniale regering in die 1960's verkry is. **[50]**

VRAAG 6: BURGERLIKE VERSET VANAF DIE 1950's TOT DIE 1970's: DIE SWARTMAGBEWEGING

Verduidelik tot watter mate verskillende rolspelers suksesvol was om die Swartmag-filosofie te gebruik om in die 1960's diskriminasie teen swart Amerikaners in die Verenigde State van Amerika te beëindig. **[50]**

TOTAAL: 150

Kopiereg voorbehou